

01-07-2021

Beredeneerd aanbod groep 1 / 2

Afspraken rondom het kleuteronderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Vormgeving leerstof aanbod	3
Heterogene kleutergroepen	4
Instroom nieuwe leerlingen	4
Brugs Adaptief Model (BAM)	6
Takenkaart	6
Taalvaardigheid	8
Woordenschatontwikkeling	8
Geletterdheid	9
Tussendoelen	9
Sociaal Emotionele Ontwikkeling	10
Godsdienstonderwijs	11
Bewegingsonderwijs	11
Werkwijze	12
Leeromgeving	13
Management van tijd en activiteit	15
Leerlingvolgsysteem en observatielijsten	18
Toetsen	18
Zorg in de onderbouw	21
ICT	21
Klasbord app	21

Inleiding

In groep 1 / 2 werken we met een beredeneerd leerstofaanbod. Deze manier van werken betekent niets anders dan "wat doe ik wanneer en hoe meet ik dat?"

Visie

- Het leerstofaanbod op Kindcentrum De Brug is voortdurend in ontwikkeling. We bieden een leerstofaanbod aan dat eigentijds en aantrekkelijk is, met een brede maatschappelijke achtergrond.
Ons leerstofaanbod is dekkend voor de tussendoelen. Ons leerstofaanbod vertoont een doorgaande lijn en is afgestemd op de diverse onderwijsbehoeften van onze leerlingen.
Het leerstofaanbod voorziet in het gebruik van moderne informatie- en communicatiemiddelen.
Het sociaal-emotionele aspect wordt preventief ontwikkeld met het volgen van de methode De Vreedzame School een methode sociale/emotionele vorming en burgerschapsvorming.
Het aanbod in de groepen 1-2 is thematisch en afgestemd op de leerlijnen Jonge Kind.

Doelen

1. Onze school voorziet in een breed aanbod van kennis, vaardigheden en houdingen.
2. Het totale leerstofaanbod is dekkend voor de kerndoelen.
3. Het leerstofaanbod vertoont een doorgaande lijn.
4. Het leerstofaanbod wordt afgestemd op onze leerling populatie.
5. Het leerstofaanbod komt tegemoet aan verschillen tussen leerlingen.
6. ICT heeft een ondersteunende functie.
7. Het leerstofaanbod vertoont samenhang.
8. De basis van ons leerstofaanbod is ontwikkelingsgericht.

Beoordeling

- Evaluatie door deelnemers bouwoverleg.
- Het onderzoek door inspectie.
- Middels klassenbezoeken beoordeelt het managementteam of er voldoende tegemoet wordt gekomen aan verschillen tussen de leerlingen. Per locatie wordt er een totaaloverzicht gemaakt hoe het staat met differentiatie bij het leerstofaanbod.
- Middels klassenbezoeken beoordeelt het managementteam of de doorgaande lijn voor de verschillende vakgebieden gewaarborgd is.

Vormgeving leerstofaanbod

* Per jaar zijn er thema's vastgesteld waar we dit onderwijsjaar mee gaan werken. We houden rekening met een goede verdeling van het soort thema. Zo is er de keus uit:

- concrete leefsituaties bijv. schoenenwinkel, restaurant
- actuele gebeurtenissen bijv. Kerst, Sinterklaas
- de wijde wereld bijv. kriebelbeestje, Afrika

* In de groepen 1 / 2 gebruiken we geen bestaande lesmethode om het leerstofaanbod vorm te geven.

De activiteiten in de groep worden door de leerkrachten zelf bedacht en ingevoerd in het ontwerpschema zodat ze gekoppeld zijn aan de leerdoelen. Als bronmateriaal wordt er wel bij een groot aantal thema's een thema van de Kleuteruniversiteit aangeschaft. De Kleuteruniversiteit maakt, in samenwerking met uitgevers van kinderboeken, digitale thematische projecten voor (kleuter)leerkrachten op basis van (prenten)boeken. De naam Kleuteruniversiteit is afkomstig van een liedje van Benny Vreden producties. In het liedje zingen de kinderen dat ze worden opgeleid tot kleuterprofessoren. Ze noemen zich vervolgens een professor in het huizen bouwen, in het vouwen, van de poppenkast, springen en zingen. Kortom, allerlei situaties die zich werkelijk in een kleutergroep af zouden moeten spelen. Leren is voor kleuters net zo belangrijk als andere leeftijdsgroepen, het aanbod maakt daarbij het verschil. De doelen van het lesmateriaal worden uitgebreid beschreven en sluiten aan bij de kerndoelen van het primair onderwijs, de Leerlijnen Jonge Kind en bij de leerdoelen van het ontwerpschema.

* In het ontwerpschema staat aan welke doelen wordt gewerkt en op welke manier er aan de basisdoelen gewerkt wordt. Van elk thema staat omschreven welke activiteiten worden gedaan om de basisdoelen aan te leren. In het ontwerpschema staat een tijdspad van ongeveer 5 weken. Alle leerdoelen komen terug in het ontwerpschema. Het ontwerpschema komt in Parnassys in de groepsmap.

* Wij gebruiken in de groep het computerprogramma 'woordenschat' van de methode Schatkist. Alle kinderen komen tijdens het thema aan de beurt om de woordenschat extra te oefenen op de computer.

* Engels in groep 1 en 2

De groepen 1 t/m 8 werken met lessen uit methode Engels, *Take it easy*. We willen al vroeg beginnen met het aanleren van de Engelse taal omdat de kinderen in de leeftijd van 0 tot 7 jaar eenvoudig en spontaan een tweede taal kunnen leren. In de toekomst zullen onze kinderen met behulp van het Engels eenvoudiger kunnen communiceren met mensen uit andere culturen. Jonge kinderen hebben nog geen geremdheid als ze een nieuwe taal aan het leren zijn.

De thema's en activiteiten van de lessen sluiten aan bij de andere lessen (Bijv: Me and my school, Me and winter, Me and my animals.) De nadruk ligt tijdens de Engelse lessen op het spreken en luisteren. Er zijn digitale praatplaten en verhalen, liedjes en spelletjes rondom de thema's waarbij native speakers ingezet worden.

*Verkeer

Op Kc De Brug geven we in een kleutergroep één keer per maand een les verkeer van de methode School op SEEF.

SCHOOL op SEEF helpt leerlingen van basisscholen om zich veilig en verantwoord te gedragen in het verkeer. Het programma bevat allerlei soorten lessen: van leerzame filmpjes tot uitdagende verkeersplaten, en van uitleg in de klas tot speelse oefeningen in de praktijk.

Heterogene kleutergroepen

Op de Brug zitten jongste en oudste kleuters bij elkaar in één groep. Dit stimuleert de ontwikkeling van kinderen, doordat de oudere en jongere kinderen op veel ontwikkelingsgebieden van elkaar leren.

De taalontwikkeling, sociale ontwikkeling, spelontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling van de kinderen worden gestimuleerd door de verschillen in taalgebruik, sociale vaardigheden en de kennis en kunde om uitdagingen aan te gaan of problemen op te lossen m.b.t. het spel.

We gaan uit van de individuele ontwikkeling van kinderen en zien in heterogeen samengestelde groepen meer mogelijkheden om kinderen op hun eigen niveau te laten spelen en werken. We willen kinderen activiteiten aanbieden die bij verschillende niveaus aansluiten en dus niet uitgaan van een gemiddeld niveau.

Nog een voordeel van heterogene groepen is dat kinderen ervaren wat het betekent om jongste' of 'oudste' te zijn. De jongste kinderen spiegelen hun gedrag aan dat van de oudere kinderen. Oudere kinderen kunnen jongere kinderen helpen, uitleg geven, met materiaal leren werken. Jongere kinderen leren daarvan, de ouderen ook als ze iets voordoen of uitleggen. Oudere kinderen leren m.b.t. het inlevingsvermogen op sociaal vlak ook rekening te houden met de wensen van een jonger kind.

Instroom nieuwe leerlingen

** Verdeling over de verschillende groepen*

Bij het verdelen van nieuwe leerlingen over de verschillende kleutergroepen wordt er rekening gehouden met de volgende aspecten:

- totaal aantal leerlingen
- verhouding jongens / meisjes
- aantal taalzwakke leerlingen per groep
- aantal cognitieve problemen per groep
- aantal gedragsproblemen per groep

** Wanneer in groep 1 / 2 I*

Iedere nieuwe leerling wordt ongeveer twee maanden voor zijn vierde verjaardag gebeld door de groepsleerkracht. Er wordt een afspraak gemaakt voor een kennismakingsgesprek met een of beide ouders, het kind en de leerkracht. Tijdens dit kennismakingsgesprek worden dan vijf dagen of dagdelen afgesproken om te komen wennen in de groep en worden er vragen gesteld over de vroege ontwikkeling van het kind. De ouders ontvangen via de mail een vragenlijstje, zodat ze weten waar het kennismakingsgesprek over gaat, en een folder met tips voor ouders van nieuwe kinderen. Het doel van het kennismakingsgesprek is ouders de gelegenheid te geven om een beeld te schetsen van hoe hun zoon/dochter zich ontwikkelt. Daarnaast worden ouders in de gelegenheid gesteld om aan te geven wat zij belangrijk vinden voor de ontwikkeling van hun kind of eventuele zorgen al van te voren

kenbaar te maken. Voor het kind is het prettig om het lokaal alvast te verkennen en even te kunnen spelen zonder dat er andere kinderen bij zijn, en met de ouders in de nabijheid. Ook is er op deze manier tijd voor een rustige kennismaking met de leerkracht. Van het kennismakingsgesprek wordt een korte aantekening in Parnassys gemaakt.

Met ouders van kinderen die in de maanden juni, juli of augustus jarig zijn worden vaak afwijkende afspraken gemaakt. Deze kinderen komen direct aan het begin van de nieuwe cursus gewoon naar de kleutergroep, want wennen heeft voor de vakantie in een zeer drukke periode niet zoveel zin. We laten de ouders de keuze of zij hun kind voor de zomervakantie nog 1 keer willen laten wennen. Belangrijke dingen om door te geven aan ouders zijn:

- de schooltijden
- het meenemen van eten en drinken
- gymkleding
- afspraken omtrent verjaardag
- eventueel schone kleding

De kinderen ontvangen allemaal na het maken van de wenafspraken een kaartje met de afgesproken data. De ouders ontvangen een folder met 'Tips voor ouders van nieuwe kinderen'. Hierin staan de routines en gewoontes in de kleutergroep en wat andere nuttige informatie voor een goede start in de kleutergroep.

***Huisbezoek**

Wanneer de kinderen tussen de 3 en 6 maanden op school zitten, krijgen zij een huisbezoek van de eigen leerkracht.

Wanneer een kind in groep 1 / 2 ongeveer 3- 6 maanden op kindcentrum De Brug zit, wordt er door de leerkracht een huisbezoek afgelegd. Tijdens dit huisbezoek komen verschillende zaken aan de orde, zoals bijvoorbeeld het functioneren van het kind in de groep en de taal- en sociale ontwikkeling. Ook kan het voor de leerkracht van belang zijn, te weten hoe de thuissituatie van het kind is. Verder is er natuurlijk voor de ouders / verzorgers de gelegenheid, vragen te stellen over de werkwijze op het kindcentrum, de Ouderraad, de Kindcentrumraad of andere praktische zaken.

Hieronder volgt een lijst met punten die zeker aan de orde moeten komen.

- Hoe functioneert de kleuter?
- Doet hij/zij mee met activiteiten of kringgesprekken?
- Gaat de kleuter al werkjes doen of wil hij / zij alleen spelen?
- Speelt de kleuter alleen of ook al samen met andere kleuters?
- Hoe is de taal-en sociale ontwikkeling?
- Eventueel werkwijze kleutergroep.
- Vragen van ouders / verzorgers:

Tips voor wie op huisbezoek gaat:

- Bereid het gesprek goed voor m.b.v. het protocol Huisbezoeken en/of bovenstaande punten.
- Doe dat ook met het kind als hij al in je groep zit. Voor kleuters is het vaak erg spannend dat de juf langskomt.
- Geef ouders het gevoel dat je met plezier komt.
- Geef ook een kind met wie je moeite hebt een goed gevoel.
- Vertel tot hoe laat je blijft.
- Bij leer- of gedragsproblemen: kaart ze aan, maar zeg dat je ze een andere keer wilt bespreken.
- Maak voor zo'n vervolgesprek tijdens het huisbezoek al een afspraak.
- Praat niet over andere kinderen.

*** Overdracht peuterspeelzaal**

In Zwijndrecht wordt er gewerkt met een overdrachtsformulier van peuterspeelgroep naar basisonderwijs en een terugkoppelingsformulier van basisonderwijs naar peuterspeelzaal. Op deze manier worden er belangrijke gegevens over kinderen uitgewisseld, zodat daar vanaf het begin rekening mee gehouden kan worden. Ouders van kinderen die een peuterspeelgroep hebben bezocht brengen het formulier mee bij de eerste wendag of zo snel mogelijk daarna. Na ongeveer drie maanden wordt er een terugkoppelingsformulier ingevuld en dat wordt opgestuurd naar de peuterspeelzaal (*Zie bijlage 13: terugkoppelingsformulier van basisschool naar peuterspeelzaal.*)

*** VVE leerlingen**

Bij VVE kinderen wordt er altijd een warme overdracht van peuterspeelgroep naar basisonderwijs gepland.

Tijdens de 'warme overdracht' nemen pedagogische medewerker en groepsleerkracht contact op met elkaar om te bespreken wat de factoren zijn waardoor een kind gedijt in de groep, welke aanpak voor een kind belangrijk is, de reden van de VVE indicatie.

Dit beleid geldt voor alle VVE kinderen in de gemeente Zwijndrecht.

In Parnassys wordt een notitie gemaakt dat een leerling een VVE voorschot aanbod heeft gehad. Dit om te kunnen volgen of deze voorschotbenadering effect heeft op de schoolprestaties op langere termijn.

Het Bam (Brugs adaptief model)

Onze visie luidt:

'Het onderwijs zo organiseren dat kinderen zoveel mogelijk op hun eigen niveau zelfstandig kunnen werken, uitgedaagd blijven en zich ondersteund en gewaardeerd voelen.'

Daarom maken wij in elke groep en dus ook bij de kleuters gebruik van takenkaarten. Hieronder volgt een uitleg.

Takenkaart

Per thema maken we gebruik van een takenkaart. Hierop staan alle verplichte (speel/werk) opdrachten die per thema gedaan moeten worden. We hebben een verdeling gemaakt tussen een takenkaart voor groep 1 (jongste takenkaart) en voor groep 2 (oudste takenkaart). De takenkaart wordt benoemd als jongste of oudste takenkaart i.p.v. groep 1 of groep 2 takenkaart. Deze opdrachten moeten de kinderen zelfstandig kunnen maken d.w.z. zonder extra hulp van de leerkracht. Na afloop zetten de kinderen zelf een kruisje door de opdracht die ze hebben gemaakt. Taakopdrachten die de kinderen met begeleiding van de leerkracht moeten doen staan onder het kopje 'kleine kringactiviteit.' Per thema komen alle kinderen eenmaal aan de beurt bij een 'kleine kringactiviteit' waarbij een spel of opdracht wordt gedaan die aansluit bij de ontwikkeling van dat groepje kinderen. Dit is een spel of opdracht op het niveau van de intensieve groep, basis groep en verrijkte groep. (Kinderen die een intensief of verrijkt aanbod krijgen komen vaker aan de beurt bij een 'kleine kring' dan de kinderen van de basisgroep.)

Op de groep 1 takenkaart staan 6 opdrachten, op de groep 2 takenkaart 8 opdrachten. Deze opdrachten moeten in een periode van 4-6 weken worden gedaan. De leerkracht 'helpt' met het plannen van de opdrachten en zet per week ongeveer 2 opdrachten per groep klaar.

* Opzet takenkaart groep 1 / 2

Thema-keuze:

- concrete leefsituaties
- actuele gebeurtenissen
- de wijde wereld

De volgende activiteiten moeten zeker op elke takenkaart terugkomen, met telkens de nadruk op 1 of meerdere gebieden per activiteit. Natuurlijk kunnen bepaalde lees- en rekenactiviteiten opgenomen worden in de kleine kring. Let op variatie per takenkaart.

- *Constructieve / beeldende activiteiten (min. 2 activiteiten per kaart, evt. keuze uit 4)*

Beeldend:

- klei
- tekenen/ schilderen
- papier scheuren/ knippen/ vouwen/ plakken
- knutselen met restmaterialen
- natuurmaterialen
- textiele werkvormen

Bouw / constructie:

- groot bouw materiaal
- blokken
- klein bouw materiaal
- werktekeningen
- plattegronden
- timmeren?

Compositiemateriaal:

- mozaïekmateriaal
- versieringen, patronen
- spiegelbeeld
- reeksen

- *Lees- en schrijfactiviteiten (min. 1 act. per kaart evt. in kleine kring)*

- werken met boeken: eigen leesboek maken, gedicht maken
- teksten maken en schrijven evt. op de computer a.d.h.v. thema
- letterkennis activiteiten
- verteltafel
- handschriftontwikkeling
- stempelen
- Piccolo
- Diverse werkbladen

- *Reken- en wiskundeactiviteiten (Min. 1 act. per kaart evt. in kleine kring)*

- meetactiviteiten
- telactiviteiten
- oriënteren ruimte / tijd

- diverse werkbladen
- Piccolo
- *Spelactiviteiten/hoeken*
  - hoek aangepast aan het thema
  - rekenspelletjes
  - taalspelletjes
- *Gespreks- en kringactiviteiten in de kleine kring (1 kleine kring per takenkaart)*
  - Interactief voorlezen / boekpromotie (bijv. verhaallijn)
  - gesprek n.a.v. belevenissen / praatplaten/ voorwerpen/ werkbladen/ thema
  - onderzoeksactiviteiten
  - taal- en leesactiviteiten
  - reken- en wiskundeactiviteiten
  - aandacht groepsregels

De volgende activiteiten moeten bij elk thema aan bod komen, maar zijn niet noodzakelijk op de takenkaart.

- *Spelactiviteiten:*
  - spel met zand en/ of water
  - rollenspelactiviteiten
  - gezelschapsspelen
  - poppenspel/huishoek
  - bewegingspel
- *Gespreks- en kringactiviteiten grote kring*
  - reken- en wiskundeactiviteiten
  - taal- en leesactiviteiten: poëzie, boekpromotie, letterkennis, motor. act.
  - kringgesprekken n.a.v. thema, gebeurtenissen, praatplaten, weekend
  - muziekactiviteiten
  - dans- en drama activiteiten

Taalvaardigheid

Woordenschatontwikkeling

In de kleutergroepen wordt op dit moment ongeveer 1 uur en 45 minuten per week in de grote kring specifiek aan de taalontwikkeling besteed. Taal zit tevens verweven in de andere vakken, zoals rekenen, dans/drama/muziek en sociale vorming. Ook tijdens de kringgesprekken wordt gewerkt aan de passieve en actieve woordenschat. Vertellen en luisteren naar een ander wisselt zich herhaaldelijk af. Tijdens de kleine kring krijgen de kinderen extra verdieping of extra begeleiding in de taalontwikkeling, afgestemd op hun ontwikkeling. Tijdens het spelen en werken zijn de kinderen actief bezig met taal door te

communiceren met elkaar.

In de grote kring wordt gewerkt met woordvelden rond het thema om de actieve en passieve woordenschat te vergroten, praatplaten, gebruik van concreet materiaal, voorlezen en vertellen. De geleerde woorden komen gedurende het op dat moment lopende thema herhaaldelijk aan bod. In de kleine kring wordt eveneens gewerkt met praatplaten, woordkaarten, boeken en concreet materiaal. Taal wordt bij de kleuters zoveel mogelijk visueel ondersteund. Het beleid rondom de ontwikkeling van de woordenschat van jonge kinderen is uitgewerkt in een apart beleidsdocument voor de groepen 1 t/m 3. (Zie verder: document Woordenschatontwikkeling kindcentrum De Brug.)

Op de computers staan de spelletjes van het programma Schatkist Woordenschat. Het thema van de spelletjes sluit zoveel mogelijk aan bij het thema waar in de groep over wordt gewerkt.

Beginnende geletterdheid

In de groepen 1/2 wordt er gewerkt met het protocol dyslexie. De tien tussendoelen voor beginnende geletterdheid van het Expertisecentrum Nederlands zijn in de werkwijze van de groepen 1/2 verwerkt. De signalering van risicolezers gebeurt in groep 1 en 2 aan de hand van de observaties Leerlijnen Jonge Kind en in groep 2 de screening risicolezers van het Expertisecentrum Nederlands.

Tussendoelen

De tussendoelen hebben betrekking op de volgende domeinen:

1. Interactief taalgebruik; spreken en luisteren.
2. Boekoriëntatie; kennismaken met boeken en deze leren hanteren voor informatieverwerking.
3. Verhaalbegrip; uitbreiden woordenschat, kennis ontwikkelen over de opbouw van verhalen en het gehanteerde woordgebruik en leren deze na te vertellen
4. Taalfuncties; kinderen maken kennis met communicatieve functies van geschreven taal en leren deze hanteren.
5. Relatie tussen gesproken en geschreven taal; ontdekken dat gesproken taal in schrift kan worden vastgelegd, en andersom.
6. Taalbewustzijn; het vermogen om in gesproken taal elementen te onderscheiden zoals: een woord in een zin, een klankgroep in een woord, en het vermogen tot rijmen. Nadere uitwerking: we onderscheiden de onderstaande stadia:

6.1. spelen met klanken als voorbereiding op fonologisch bewustzijn

Kinderen kunnen:

luisteren, geluiden herkennen; lokaliseren; volgorde onthouden, ritmes klappen. plezier krijgen in rijmen

gevoel ontwikkelen om te manipuleren met zinnen, woorden en lettergrepen, gaan eenheden van klanken herkennen; losmaken en samenvoegen.

6.2 fonologisch bewustzijn

Kinderen kunnen

- aandacht richten op klanken, waaruit woorden zijn samengesteld
- manipuleren met de afzonderlijke klanken
- splitsen van woorden in lettergrepen
- verbinden van lettergrepen tot woorden
- herkennen en toepassen van eindrijm.

6.3 Fonemisch bewustzijn

Dit is een gevorderde fase van fonologisch bewustzijn. Kinderen ontdekken, dat woorden uit afzonderlijke klanken zijn opgebouwd.

- beginrijm herkennen
  - klanken in woorden isoleren
  - korte woorden opdelen in losse klanken (auditieve of fonemische analyse)
  - klanken samenvoegen tot een woord (auditieve of fonemische synthese)
  - enige kennis van klanklettercombinaties.
7. Alfabetisch principe; ontdekken dat er een verband is tussen hoe je woorden uitspreekt en hoe woorden geschreven zijn.
8. Functioneel 'schrijven' en 'lezen'; geschreven taal (briefjes, lijstjes e.d.) gebruiken voor communicatieve doeleinden.

In groep 3 gaan we verder met:

9. Technisch lezen en schrijven start: decoderen en schrijven van korte klankzuivere woorden.
10. Technisch lezen en schrijven, vervolg; het decoderen en schrijven van langere klankzuivere woorden en het gebruik van woordidentificatie technieken.
11. Begrijpend lezen en schrijven; gemotiveerd en met begrip teksten willen en kunnen lezen en (beginnen te) schrijven.

Sociaal emotionele ontwikkeling

Werkwijze

Op schoolniveau wordt er gewerkt met de methode De Vreedzame School. Er zijn afspraken gemaakt over de werkwijze rond de methode. Deze afspraken staan in het Handboek van De Brug. De kaarten van elk blok hangen op een vaste plaats in de groep.

We werken ook in de groepen 1 en 2 met de methode Trefwoord. Dit is een godsdienst methode waarin veel sociaal en emotionele aspecten aanbod komen. Er wordt veel aandacht besteed aan het omgaan met elkaar en gevoelens betreffende jezelf.

Visie

Onder sociaal emotionele ontwikkeling verstaan wij de ontwikkeling die kinderen doormaken opdat zij op een prettige manier met andere mensen kunnen omgaan en de ontwikkeling van hun gevoelsleven.

Elk kind mag zoveel mogelijk zichzelf zijn. Het kind moet zich thuis en op het kindcentrum ontwikkelen als een sociaal individu. Uitgangspunt daarbij is dat het kind zich houdt aan regels en afspraken die gemaakt zijn voor het kindcentrum en in de groep.

De Vreedzame School streeft er naar om kinderen te leren:

- op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
- op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
- constructief conflicten op te lossen
- verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
- open te staan voor verschillen tussen mensen.

Het programma wil niet alleen kinderen bovenstaande sociale competenties leren, maar vooral ook een positief sociaal en moreel klimaat in de school creëren, waar een opvoedende en gedragsregulerende werking van uitgaat.

Onze kindcentrumregels zijn:

- We horen bij elkaar
- We lossen ruzies zelf op.
- We hebben oor voor elkaar
- We hebben hart voor elkaar
- We dragen allemaal een steentje bij
- We zijn allemaal anders

Godsdienst

Visie kindcentrum De Brug op identiteit

Wij zien ons kindcentrum als een christelijke leefgemeenschap, waarbij we de zorg voor elkaar belangrijk vinden. Concreet betekent dit onder andere elkaar troosten bij verdriet, respect hebben voor de mening van een ander en financiële ondersteuning geven aan ontwikkelingsprojecten.

Daarom wordt er veel aandacht besteed aan:

- het openen en sluiten van de dag met zang en gebed
- Bijbelverhalen en godsdienstlessen
- Vieringen (kerstviering, paasviering)
- Wij proberen vanuit onze levensovertuiging kinderen te leren om zorg te hebben voor elkaar en voor de maatschappij. Zonder dat we onze identiteit als christelijk kindcentrum uit het oog verliezen, zoeken we naar overeenkomsten en verschillen tussen geloofsovertuigingen.

Verdraagzaamheid is een belangrijk begrip op ons kindcentrum.

In de kleutergroepen wordt de dag geopend met een gesproken gebed en het zingen van christelijke liedjes. De dag wordt afgesloten met een gezongen gebed. Uit de godsdienst methode Trefwoord wordt minimaal drie keer per week een verhaal en/of activiteit gekozen om de dag te beginnen.

Bewegingsonderwijs

Visie

Bewegingsonderwijs is er op gericht kennis, inzicht en vaardigheden te verwerven die nodig zijn om op een verantwoorde wijze deel te nemen aan bewegingsactiviteiten. Het plein en in de woonomgeving. Het gaat daarbij om het aanleren van zowel vaardigheden als kennis. Daarnaast vinden we het heel belangrijk dat :

- De kinderen plezier beleven aan het deelnemen aan verschillende bewegingsactiviteiten.
- Elementen als spanning- winst en verlies leren hanteren.
- Een positieve houding ontwikkelen dan wel behouden, met betrekking tot deelname aan de bewegingscultuur.

Bewegingsonderwijs levert bovendien nog een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van aanverwante ontwikkelingsgebieden zoals bijvoorbeeld ruimtelijke oriëntatie, taalontwikkeling, sociale vaardigheden en rekenontwikkeling.

Beweeplan

Een goede motoriek is belangrijk. We maken onderscheid tussen de grove motoriek: de grote lichamelijke bewegingen zoals kruipen, lopen, springen, dansen, fietsen etc. en de fijne motoriek: de kleinere bewegingen en handmotoriek, waaronder activiteiten vallen zoals tekenen, schrijven, knutselen, bouwen etc.

Vanaf de geboorte verkennen kinderen de wereld door te spelen en te bewegen. Bewegen is heel belangrijk voor de ontwikkeling van de hersenen. Door te bewegen leren de verschillende zintuigen van het kind samen te werken en zo worden nieuwe verbindingen gemaakt in het brein. Beweging helpt ook bij het leggen van verbindingen tussen onze twee hersenhelften.

Fijne motoriek en schrijfmotoriek

Een goede fijne motorische ontwikkeling is een voorwaarde om goed te leren schrijven. Hierbij gaat het om zowel de ruimtelijke oriëntatie, de motoriek als de oog-hand coördinatie.

Activiteiten koppelen aan doelen.

De tussendoelen voor motoriek zijn opgesplitst in de volgende leeftijdsgroepen, waarbij wordt bepaald of het kind aan deze doelen voldoet of dat er extra zorg (denkend aan zowel extra hulp als extra uitdaging) nodig is. De tussendoelen komen terug in het ontwerpschema, waarbij we de activiteiten van een thema plannen.

Medio groep 1 (leeftijd 4 tot 4,5 jaar)

Eind groep 1 (leeftijd 4,5 tot 5 jaar)

Medio groep 2 (leeftijd 5 tot 5,5 jaar)

Eind groep 2 (leeftijd 5,5 tot 6 jaar)

Begin groep 3 (leeftijd 6 tot 6,5 jaar)

Eind groep 3 (leeftijd 6,5 tot 7 jaar)

WERKWIJZE

Bewegingsonderwijs

De kinderen krijgen minimaal twee maal in de week bewegingsonderwijs in het speellokaal. Dit wordt door de eigen leerkracht gegeven. De lessen worden zo gegeven dat alle lesdoelen van de leerlijnen van het Jonge Kind (Parnassys) aan bod komen. Tijdens de lessen wordt de ontwikkeling van de kinderen geobserveerd en geregistreerd in de Leerlijnen Jong Kind (Parnassys). De kinderen gymmen in hun gymkleding en met gymschoenen die makkelijk aan en uit kunnen.

Tijdens het buitenspelen worden spelonderwijs ook allerlei motorische vaardigheden geoefend. Bijv. duikelrek, stappen, lopen met klossen, touwtje springen enz.

De kinderen spelen, wanneer het weer het toelaat, elke dag buiten.

Werkvormen

In de speelzaal:

De kleuters hebben elke week minimaal 1 keer gym in het speellokaal.

In het speellokaal is er ook de mogelijkheid voor het geven van lessen; spel of dans/drama en muziek. De methode die gebruikt wordt voor dans en muziek: Dans moet je doen en Muziek moet je doen en 123.zing.nl. Voor spel in de speelzaal is geen methode voorhanden.

Buiten:

De kleuters spelen indien het weer het toelaat buiten met buitenspel materiaal. De leerkracht stimuleert het buitenspel zoveel mogelijk door afwisseling in materiaal en spel aan te bieden.

In de klas:

Tijdens lees- en rekenactiviteiten in de kring wordt gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen. Deze werkvormen worden aangeleerd tijdens de lessen Vreedzame School.

Veel spelmaterialen in de groep stimuleren de fijne motoriek; zoals constructiemateriaal, klei, knutselmateriaal, materialen uit de schrijfhoek.

Organisatie gym in het speelokaal

Het speelokaal is verdeeld in vier beweegtuintjes en één middentuintje.

Het middentuintje is het startpunt voor de gymles en een rustpunt tijdens de gymles. In het middentuintje start de leerkracht met het geven van een uitleg en spreekt met de kinderen af aan welke regels ze zich moeten houden.

In de vier beweegtuintjes zijn diverse opstellingen die uitnodigen tot beweging en spel.

Elk tuintje wordt gemarkeerd door een gekleurd huisje en een gekleurde boom.

De groep wordt verdeeld in vier groepen, die elk in een eigen tuintje beginnen. Na een aantal minuten wordt er gerouleerd, zodat alle kinderen in alle beweegtuintjes kunnen spelen. De kinderen mogen tijdens het spel hun tuintje niet verlaten, behalve om even te rusten in het middentuintje of om naar het toilet te gaan. Ook ballen die naar een ander tuintje rollen mogen niet gehaald worden; dit moet terug gevraagd worden aan de kinderen die in dat tuintje spelen. De leerkracht wijst een leerling aan die op de plaat met de boom mag gaan zitten; dit is het kind die mag starten met de activiteit of degene is die de tikker van het spel is.

De volgende vier leerdomeinen komen in ieder geval aan bod door een vaste verdeling over de 4 tuintjes:

- klimmen/klauteren/over de kop gaan
- gooien/mikken/vangen/jongleren
- springen/balanceren/zwaaien
- tikspelen/stoeispelen/doelspelen

Door deze vaste indeling komen alle leerdoelen aan bod.

Fijne motoriek/ Schrijfonderwijs:

Het is belangrijk dat kleuters in de groepen 1/2 hun fijne motoriek ontwikkelen. We vinden het belangrijk dat dit enerzijds op een speelse manier gebeurt. We denken dan aan activiteiten tijdens de werkles zoals knippen, plakken, kralen rijgen, kleuren enz. Anderzijds vinden we het ook belangrijk dat er gerichte activiteiten worden aangeboden. Bovendien zien we het belang in van experimenteren op het gebied van schrijfactiviteiten.

Daar de ontwikkeling van de motoriek niet stopt in groep 2, vinden we het belangrijk dat er een doorgaande lijn is in het aanvankelijk schrijfontderwijs.

We willen in de onderbouw veel aandacht besteden aan de zithouding, pengreep en papierligging. We streven ernaar daar aan het eind van groep 4 alle kinderen deze doelen onder de knie hebben.

Kleuters moeten kunnen experimenteren met letters en woorden. Dit kan met behulp van allerlei materialen, zoals letterstempels, lettervormen en letterkaartjes.

Dit experimenteren gebeurt ook in de schrijfhoek. In deze hoek kunnen de kinderen zowel vrij als gericht aan een opdracht werken.

Leeromgeving

Hoeken

Het spelen en leren in hoeken speelt in groep 1 en 2 een belangrijke rol. De hoeken moeten uitdagend zijn en spel en communicatie uitlokken. We streven ernaar om de hoeken zo om te bouwen dat ze bij het thema passen. De vaste hoeken worden verrijkt, zodat ze iedere keer weer uitdagend zijn. De hoeken moeten overzichtelijk zijn, kinderen moeten er zelfstandig in kunnen spelen en het ook weer zelf op kunnen ruimen. De hoeken worden zoveel mogelijk voorzien van echte materialen. We proberen als leerkracht ook zo nu en dan tijd in te plannen om met de kinderen mee te spelen, zodat het spel gestimuleerd wordt.

De volgende hoeken zijn in alle kleutergroepen aanwezig:

- Huishoek
- Bouwhoek
- Zand-/watertafel
- Leeshoek
- Schrijf/stempelhoek
- Computerhoek
- Themahoek: te denken valt aan een verteltafel, een bepaalde winkel, een ontdekhoeke.

Materialen

Naast het spelen en leren in hoeken wordt er ook gewerkt met ontwikkelings-, constructie- en kleine bouwmaterialen. Deze materialen worden zo nu en dan gebruikt tijdens de werkles als werkopdracht. Kinderen kunnen ook tijdens het werken en spelen zelf kiezen om dergelijk materiaal uit de kast te pakken.

Geletterdheid en gecijferdheid in het klaslokaal

In de klaslokalen valt meteen op dat er veel aandacht aan geletterdheid en gecijferdheid wordt besteed. Er hangt een getallenrij met symbolen en aantallen. Verder verschijnt in de loop van het jaar de lettermuur. De dagen van de week hangen op en er is zichtbaar welke juf er die dag is. De dagen van de week en het weer van die dag worden dagelijks besproken. Tevens leren de kinderen de begrippen 'gisteren', 'vandaag' en 'morgen' en worden die elke dag op de goede dag gehangen. Bij het werken aan tafel, maar vooral in hoeken proberen we deze geletterdheid en gecijferdheid zoveel mogelijk terug te laten komen. Zo kunnen de kinderen bijvoorbeeld een boodschappenlijstje maken in de winkel, of een brief schrijven in de huishoek. Dit principe komt bij meerdere onderwerpen terug, bijvoorbeeld. een afsprakenkaart bij de dokter/ dierenarts/ tandarts.

Management van tijd en activiteit

Planbord

In de groepen 1 en 2 wordt er gebruik gemaakt van een digitaal planbord. Dit planbord wordt gebruikt tijdens de speel/werkles. Het bord is onderverdeeld in verschillende activiteiten. Zo is er een plaats ingeruimd voor de vaste hoeken, de themahoeken, ontwikkelingsmaterialen, constructiematerialen, expressieve materialen en de werkopdrachten. De kinderen hebben een vrije keuze in wat ze willen spelen. In alle kleutergroepen worden ongeveer dezelfde foto's/pictogrammen gebruikt.

Dagritmekaarten

We geven het dagverloop aan door middel van dagritmekaarten. Deze zijn in alle groepen hetzelfde. De doelen van deze dagritmekaarten zijn:

- het tijdsverloop van de dag aangeven, zodat kinderen tijdsbesef krijgen
- iets leren "lezen" van links naar rechts (schriftooriëntatie)

Zelfstandig werken

De kinderen krijgen de ruimte om zelf te bepalen wanneer ze hun werkopdracht gaan maken. Echter aan het eind van de afgesproken periode moet wel al het werk af zijn. Deze opdrachten moeten de kinderen zelfstandig kunnen maken d.w.z. zonder extra hulp van de leerkracht. De kinderen van groep 1 krijgen 6 verplichte opdrachten in een periode van 4 weken. De kinderen van groep 2 krijgen 8 verplichte opdrachten in een periode van 4 weken. De leerkrachten 'helpt' met het plannen van de opdrachten en zet per week ongeveer 2 opdrachten per groep klaar.

De kinderen moeten de opdrachten zelfstandig kunnen maken. D.w.z. dat de materialen klaar staan op een vaste plaats in de groep, zodat ze bereikbaar zijn voor de kinderen. De kinderen weten welke materialen zoals scharen, lijm e.d. ze nodig hebben om de opdracht te kunnen maken. De kinderen halen zelf alle benodigdheden uit de kasten en/of de mandjes en zoeken een werkplek. Tijdens het werken aan de opdracht mogen de kinderen enige hulp/advies vragen aan andere leerlingen.

De kinderen bepalen zelf of de opdracht voldoet aan de verwachtingen/ doelen. Ze ruimen hun werk op, op een afgesproken plaats en maken de gebruikte materialen schoon. Op de takenkaart zetten ze een kruisje door de opdracht. Ze voorzien hun werkopdracht van hun naam of naamkaartje. De leerkracht kijkt na afloop hoe het werk is gemaakt. Indien nodig wordt het resultaat besproken met de leerling.

Kringactiviteiten

In de kring worden activiteiten aangeboden op het gebied van taal, rekenen en muziek. De activiteiten passen binnen het thema. In de kring wordt er gedifferentieerd in aanbod en vraagstelling, zodat het voor alle kinderen en alle niveaus interessant blijft.

Bemiddelende rol als leerkracht

- a. omgeving voorbereiden
- b. belangstelling tonen en aandacht geven
- c. veel interacties en dialogen aangaan en tussen kinderen onderling stimuleren
- d. kinderen helpen keuzes te maken en plannen te maken
- e. specifiek aanbod maken voor bepaalde ontwikkelingsbehoeften van kinderen
- f. zorgen dat geleide activiteiten en opdrachten betekenisvol zijn en aansluiten bij het niveau van kinderen
- g. materialen en suggesties toevoegen
- h. werk en spel verbreden en verdiepen
- i. meespelen (in hoeken) en meewerken

j. afwisselend begeleiden en leiding geven

Inloop

Als om 8.25 uur de deur open gaat mogen de kinderen in de groep direct gaan spelen. De kinderen kunnen zo direct actief bezig zijn. De kinderen kiezen daarbij alleen opdrachten die de leerkracht heeft klaar gezet. Het kan zijn dat er spelmateriaal op de tafel klaar staat of dat er een spel uit bijvoorbeeld de reken- of taalkast wordt gekozen. (Het is niet de bedoeling dat er wordt gespeeld in de hoeken.)

Om ongeveer 8.45 uur gaan de kinderen het spelmateriaal opruimen en komen in de grote kring.

Tijdens het spelen met het spelmateriaal sluit de leerkracht aan bij het spel dat de kinderen gekozen hebben. Er is tijd voor speluitleg, meespelen en verdiepen van de spelmogelijkheden.

Tijdens de inloop is het voor nieuwe leerlingen makkelijker om in de groep binnen te komen. De leerkracht heeft zo tijd voor de ontvangst van de nieuwe leerling zonder dat alle andere ogen gericht zijn op de nieuwe leerling.

Werken met een kleine groep/kleine kring

Tijdens de speel/werkles werkt de leerkracht in een kleine kringactiviteit met een klein groepje kinderen aan een opdracht. Ook de kinderen die extra begeleiding nodig hebben om de gestelde doelen uit het groepsplan te kunnen halen komen tijdens een kleine kringactiviteit bij de leerkracht. Het kan zijn dat dit een groepje kinderen is die extra zorg op een niveau hoger of een niveau lager nodig heeft. Bijvoorbeeld: uitbreiden woordenschat, het voorbereiden/bespreken van een prentenboek dat later in de grote kring zal worden voorgelezen.

De leerkracht bepaalt zelf welke kinderen er deelnemen aan de kleine kringactiviteit. Er is een homogene en een heterogene groepssamenstelling mogelijk. Dit is afhankelijk van de soort opdracht die uitgevoerd moet worden. Wel is het zo dat alle kinderen per thema één keer aan de beurt komen bij een kleine kringactiviteit.

Kinderen die niet meedoen met de kleine kring worden geacht zelfstandig te werken of te spelen. Tijdens het werken met de kleine groep mag de leerkracht niet gestoord worden door andere kinderen. Dit is een vorm van uitgestelde aandacht. De leerkracht zorgt voor een teken, bijvoorbeeld een beer, een ketting of een ander afgesproken teken, zodat voor de leerlingen duidelijk is dat zij de leerkracht niet mogen storen.

DPL (Doordacht Passend Lesgeven)

Doel: Krachtige lessen bouwen- het versterken van de doorgaande lijn op didactisch en pedagogisch en organisatorisch handelen.

In de kleutergroepen worden een aantal coöperatieve werkvormen aangeleerd tijdens de lessen van De Vreedzame School.

Werkvormen:

- TweePraat
- TweeGesprek op Tijd
- Taflerondje per Tweetal
- Zoek Iemand Die (met werkblad)
- Zoek Iemand Die (zonder werkblad)
- Mix en Ruil
- In De Rij
- Sta Op Als...

Deze coöperatieve werkvormen worden ook gebruikt tijdens de andere lesactiviteiten.

Tijdens een kringgesprek over weekend belevenissen kan bijv. de Tweepraat gebruikt worden. Als er een nieuw thema geïntroduceerd wordt kan de woordenschat uitgebreid worden, hierbij kan de Mix en Ruil gebruikt worden met het ruilen en benoemen van woordkaarten rond het thema. Ook tijdens reken- taal lessen worden de diverse coöperatieve werkvormen gebruikt.

Overige afspraken rondom DPL staan in het kindcentrum document 'Afspraken n.a.v. de scholing DPL' en gelden voor alle groepen.

Leerlingvolgsysteem en observatielijsten

In de kleutergroepen worden de observatielijsten De leerlijnen van Parnassys gebruikt. Op deze lijsten wordt aangegeven in welk stadium van ontwikkeling een kind zich bevindt. De observatielijsten vormen een onderdeel van het leerlingvolgsysteem.

Het leerlingvolgsysteem bevat verder:

- de resultaten van de Cito Rekenen voor kleuters 2
- De resultaten van de Cito Taal voor kleuters 1 en 2.
- De dyslexiescreening kleuters van het Expertisecentrum Nederlands
- De leerlijnen van Parnassys

Observeren m.b.v. de Leerlijnen jonge kind van Parnassys

Om de ontwikkeling van de kinderen goed in beeld te krijgen moet er doorlopend geobserveerd worden. Deze observatie wordt genoteerd op de papieren versie van de leerlijnen. Daarnaast worden er korte aantekeningen (tussenevaluaties) gemaakt in de weekplanning.

Twee maal per schooljaar (februari en juni) wordt de observatie digitaal verwerkt in Parnassys. Voor alle kinderen wordt de leerlijn taal, rekenen, spel en motoriek helemaal ingevuld. De ontwikkelingslijn sociale vaardigheden wordt 1 keer per schooljaar ingevuld, namelijk in de tweede helft van het schooljaar. Op deze manier wordt er van *alle* kinderen in de groep geregistreerd in welk stadium hij/zij van zijn/haar ontwikkeling is. Ook in de andere maanden kunnen de observaties digitaal verwerkt worden maar dit is meer vrijblijvend.

Leergebieden

→ Taal

Leerdoelen	Niveau	Aart D...	Barbara	Carls	Djeme	Estje	Fabian	Gisha	Hannah	Irene	Jandouk
		D...	D...	D...	D...	D...	D...	D...	D...	D...	D...
Leestute en DL		B / -1	B / +1	B / +1	B / +1	B / +1	B / +1	B / +1	B / +1	B / +1	B / +1
Beginnende geleendheid											
VERHAALBEGRIIP: Reageert na herhaald lezen verbaal op bekende woorden en situaties uit een boek.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAALFUNCTIES: Kent de betekenis van een picto's zoals de P van parkeren.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VERHAALBEGRIIP: Gebruikt en leert (nieuwe) woorden naar aanleiding van verhalen en/of een thema. De nieuwe woorden liggen dicht bij het eigen kind.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BOEKORIENTATIE: Weet dat de boekomslag iets laat zien van het verhaal.	1a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VERHAALBEGRIIP: Vertelt een kort voorgelezen verhaal na met behulp van plaatjes en eenvoudige (aanmoedigings)vragen.	1a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BOEKORIENTATIE: Weet dat je een verhaal globaal kunt voorspellen aan de hand van een boekomslag.	1b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAALFUNCTIES: Herkent tekenstelsystemen zoals pictogrammen, gebarentaal en mimiek.	1b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAALFUNCTIES: Herkent letters van zijn eigen naam.	1b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAALBEWUSTZIJN: Onderscheidt woorden in zinnen.	1b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAALBEWUSTZIJN: Herkent een klank in reeks losse klanken.	1b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BOEKORIENTATIE: Voorspelt een verhaal aan de hand van een boekomslag en plaatjes.	2a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VERHAALBEGRIIP: Vertelt een voorgelezen verhaal na met behulp van plaatjes en/of vragen.	2a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAALFUNCTIES: Leest zijn eigen naam.	2a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BOEKORIENTATIE: Voorspelt een verhaal aan de hand van de titel van het boek en de boekomslag en de plaatjes.	2b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VERHAALBEGRIIP: Vertelt een voorgelezen verhaal chronologisch en samenhangend na zonder ondersteuning van plaatjes. Maakt gebruik van moeilijkere woorden.	2b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wat je observeert, moet te koppelen zijn aan wat de meeste leerlingen in die leeftijdsfase beheersen. In leerlijnen Jonge Kind zie je dat door middel van de verschillende beheersingsniveaus en de kleuren op het planscherm. Beheerst de leerling de doelen die voor de periode gepland staan, of loopt de leerling achter of voor?

Bij het ontwikkelen van de leerlijnen Jonge Kind is onderzocht wat de literatuur en experts zeggen over wanneer kinderen bepaalde doelen moeten beheersen. Aan de hand van deze bevindingen zijn de leerdoelen geordend en is hier een planning aan gekoppeld.

Planmatig werken is doelgericht werken. Deze doelen worden aangereikt vanuit de leerlijnen Jonge Kind, maar het is belangrijk dat de leerkracht ervoor zorgt dat deze

doelen op betekenisvolle wijze bij het kind komen. De manier waarop deze doelen betekenisvol worden aangeboden is terug te vinden in het **ontwerpschema**. Deze activiteiten zijn bedoeld voor alle kinderen maar met name voor de basisgroep 1 en 2 en worden op diverse ontwikkelingsniveaus aangeboden.

Het tweede grote aandachtspunt is hoe de leerkracht de vertaalslag maakt van de signalering naar het aanbod. Er moet afstemming zijn tussen waar het kind aan toe is en wat er van een kind wordt gevraagd. Met de leerlijnen kan registeren, signaleren en het plannen van aanbod vanuit hetzelfde scherm: het planscherm.

De volledige ontwikkelingslijn moet aan bod komen. Ofwel: alle doelen moeten aangeboden worden. Aan de hand van de leerlijnen Jonge Kind kunnen we laten zien dat we gedurende het jaar aan verschillende leerlijnen werken en de bijbehorende doelen in verschillende periodes hebben aangeboden. Het effect van ons aanbod is zichtbaar wanneer de doelen worden afgevinkt.

We maken vanuit de leerlijnen Jonge Kind en de evaluatie een **groepsplan**, op die manier kunnen we verantwoorden aan welke doelen we gaan werken. Op basis van de observatielijst worden in ieder geval 3 **subgroepen** gemaakt; intensieve groep 2 rekenen, intensieve groep 2 taal en intensieve groep 1 taal. Er kunnen daarnaast ook subgroepen gemaakt worden voor motoriek, verdiepte groep 2 taal en verdiepte groep 2 rekenen. De subgroepen staan in Parnassys bij: *groep - niet actief*.

Na elke schoolvakantie wordt er een **tussenevaluatie** van deze subgroep gemaakt en worden leerdoelen indien nodig aangepast.

De subgroepen staan gepland en lopen een half schooljaar door. Na dit half jaar wordt de subgroep afgerond en wordt er een nieuwe subgroep gemaakt. De oude subgroep krijgt in de naam het woord 'afgerond' toegevoegd.

Notatie afspraken

Op de papieren versie van de leerlijnen staat een schuine streep als het leerdoel eenmaal is geobserveerd en behaald. De tweede schuine lijn van een kruis wordt genoteerd als het leerdoel is beklifd bij het kind. Is het leerdoel wel geobserveerd maar kan het kind het nog niet dan wordt een stip genoteerd. Als de leerdoelen zijn opgenomen in de digitale versie dan wordt het leerdoel met een arceerstift gearceerd.

Individuele plannen en maatregelen

Individuele plannen worden gemaakt in Parnassys. Dit zijn plannen voor kinderen waarbij bijzondere maatregelen genomen moeten worden. Het kan zijn dat er een grote achterstand is in de algehele ontwikkeling of dat er maatregelen genomen moeten worden die worden geadviseerd door deskundigen n.a.v. psychologisch onderzoek. Bijvoorbeeld een aan autisme verwante stoornis, medisch verleden, IQ onderzoek e.d.

Ook als het vermoeden bestaat van een toekomstige aanmelding of aanmelding bij het Ondersteuningsteam zijn individuele maatregelen hier duidelijk te noteren.

In Parnassys ga je naar je *groep/ begeleiding/plannen/nieuw individueel plan opstellen*.

Toetsen

Cito Ordenen en Cito Taal voor kleuters

In januari worden bij alle kinderen in groep 2 de Cito toetsen Rekenen voor kleuters en Taal voor kleuters afgenomen. De toetsen worden afgenomen door de eigen leerkracht. In juni worden bij alle groep 1 kinderen de Cito toets Taal voor kleuters afgenomen. In de kleutergroepen heeft het de voorkeur om de toetsen in groepjes van maximaal 5 kinderen af te nemen. Zeker bij groep 1 leerlingen die korter dan drie maanden op school zijn. De resultaten worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem van de school. Bij uitval (D en E of lage C score) wordt er een plan opgesteld. Het kind wordt in het groepsplan opgenomen in een subgroep taal of rekenen. (Uit observaties en registraties in de leerlijnen van Parnassys zal al gebleken zijn dat dit kind een intensief aanbod nodig heeft.)

Afhankelijk van het onderdeel waar een kind op uitvalt, zal daar op ingespeeld worden in de groep, hetzij in de kleine kring hetzij individueel. Tijdens de rapportavonden worden de ouders op de hoogte gesteld van de gemaakte toets. Kinderen in de 0-groep maken nog geen Cito-toetsen.

Signaleringstoets risicolezers groep 2 /dyslexie screening

Deze toets is een onafhankelijk meetinstrument van het Expertise Centrum Nederlands en geeft extra informatie over de taal/leesontwikkeling. We nemen deze toets bij alle kinderen uit groep 2 in februari af.

Voor uitvallers zal een plan opgezet gaan worden.

De resultaten worden in de dossiers van de kinderen bewaard.

Zorg in de onderbouw

Verschillen tussen kinderen zijn voor ons het uitgangspunt om een adaptieve invulling te geven in de groepen 1 en 2.

Kwalitatief goed onderwijs:

In de groepen 1 en 2 staat een preventieve aanpak en kwalitatief goed aanbod voor alle kinderen voorop:

- We kiezen voor een heterogene samenstelling van de groepen 1/2 om kinderen van elkaars competenties te laten profiteren.
- Kinderen worden op grond van observatie en toetsing ingedeeld of komen in aanmerking voor extra ondersteuning op het bepaalde gebied of ontwikkeling.
- We richten ons op preventieve hulp van jonge kinderen binnen de eigen klas. We werken zo veel mogelijk vanuit het **Protocol Dyslexie voor groep 1 en 2**. We gaan uit van een preventieve aanpak, door de tussendoelen geleterdheid in ons aanbod te verweven.
- "Er aan toe zijn" of uit jezelf belangstelling krijgen (rijping) voor lezen en rekenen is te afwachtend voor risicokinderen. Bij hen komt het niet vanzelf, we bieden extra stimulansen en oefening op fonologisch bewustzijn en letterkennis.

ICT

Het is belangrijk dat de kleuters in groep 1 en 2 kennis maken met het gebruik van de PC. Zij leren verschillende basisvaardigheden en moeten die aan het einde van groep 2 beheersen. Deze vaardigheden zijn:

- Aanzetten en uitzetten van de computer.
- Muisvaardigheden.
- Zelfstandig kunnen openen van de programma's waarmee in de kleutergroepen wordt gewerkt.
- Het zelfstandig werken met deze programma's.
- Weten hoe je met de printer moet werken.

In de kleutergroepen wordt er tijdens de werkles op de computer gewerkt. Zij kunnen deze activiteit kiezen via het planbord.

Programma's waar de kleuters mee werken zijn:

- Schatkist Woordenschat
- Spelletjes van Koekeloere
- Ssula
- Kodekraker.nl

Klasbord

In de groepen wordt gebruik gemaakt van de klasbord app. Elke ouder krijgt van de leerkracht een uitnodiging om zich aan te melden. Klasbord wordt door de leerkracht gebruikt voor leuke weetjes m.b.t. de eigen groep. Voor informatie die echt belangrijk is wordt altijd de mail gebruikt.

Een afspraak is om met regelmaat iets te plaatsen over De Vreedzame School lessen. Elke groep plaatst gemiddeld één keer per week iets op de app.

Klassenouder

Elke groep heeft een klassenouder. Deze ouder is contactpersoon voor ouders en leerkracht. De klassenouder kan ingeschakeld worden voor hulp bij bijzondere activiteiten. Veel groepen hebben een eigen appgroep o.l.v. de klassenouder. De leerkracht neemt geen deel aan deze groep.

